

Farmacijfers 2016

België, een groeiende farmahub

2016 in een oogopslag

2016 was opnieuw een bijzonder jaar voor de farmaceutische sector in België. Ons land versterkte haar positie als speler van wereldformaat op het vlak van farmaceutische ontwikkeling en productie, met een directe tewerkstelling van **35.250 werknemers**. In 2016 kwamen er **552 nieuwe arbeidsplaatsen** bij, waarvan bijna de helft in Onderzoek en Ontwikkeling (O&O). Bovendien lagen de **O&O-investeringen** in de geneesmiddelenindustrie nog nooit zo hoog: **2,89 miljard euro** in 2016. Dit is een stijging van **11,6%** ten opzichte van het vorige jaar.

Het exportrecord van de geneesmiddelenindustrie van 2015 wordt met **40,7 miljard euro** zo goed als geëvenaard. De **sector vertegenwoordigt meer dan 1/10de (11,3%) van de totale Belgische export**. De sterke farmaciefabrikanten in 2016 onderstrepen het toenemende belang van de sector voor de Belgische economie.

Sleutelcijfers van de farmasector in België in 2016

35.250
jobs

= 552 extra jobs
sinds 2015 (+1,6%)

4.472
onderzoekers

= stijging van
5,5%
sinds 2015

€ 2,89 Mia
O&O-investeringen

= stijging van
11,6%
sinds 2015

€ 40,7 Mia

export van
geneesmiddelen
en vaccins

= 11,3%

van de totale
Belgische export

1

Groeiende en gediversifieerde talentenpool

Enorme jobcreator

In 2016 waren er **35.250 personen** aan de slag in de farmaceutische sector in België, een stijging van **1,6%** vergeleken met 2015. De sector creëerde op een jaar tijd **552 nieuwe jobs**. De groeiende tewerkstelling is onder meer te verklaren door de uitbreiding van O&O- en productieactiviteiten. Het aandeel van de tewerkstelling in de farmasector in de hele verwerkende industrie bedraagt **7,6%**.

Dankzij de uitstekende opleidingen aan de Belgische universiteiten en de aantrekkelijke reputatie van de sector, kan de farmaceutische industrie rekenen op hooggekwalificeerd en gediversifieerd personeel. Meer dan de helft (57,5%) heeft een hogere opleiding gevolgd en bijna **1 op de 3 werknemers** (29%) genoot een **universitaire opleiding**. De sector trekt ook veel talent aan van over de grenzen: bijna één op 5 onderzoekers (18%) komt uit het buitenland.

Bovendien creëert de grote aanwezigheid van farmaceutische bedrijven ook een groot aantal jobs in andere sectoren, onder meer in ziekenhuizen (klinische studies), in de logistieke sector en in andere sectoren die goederen en diensten leveren in het ontwikkelings- of distributieproces van geneesmiddelen. **Elke job in de farmaceutische sector levert zo'n 4,6 extra arbeidsplaatsen op in andere sectoren.**

Naar een evenwichtige genderbalans

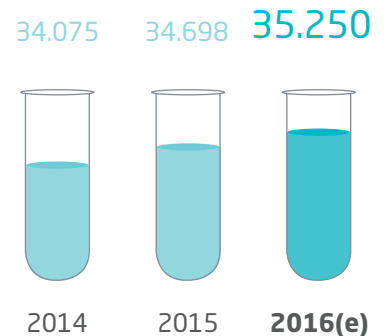
De vrouwelijke vertegenwoordiging in de farmaceutische industrie neemt ook constant toe. In 2016 klimt het **aandeel vrouwen in de geneesmiddelensector tot 50%**. Dit is een lichte stijging van 0,6% sinds 2015. Het aandeel vrouwen met een leidinggevende functie in de sector ligt op 31,5%. Deze cijfers zijn veel hoger dan in de meeste andere sectoren.

	# vrouwen	# vrouwen in leidinggevende functies
Farmaceutische sector	50,0%	31,5%
Chemische sector	21,9%	15,8%
Voedingssector	31,1%	23,1%
Telecommunicatie	27,2%	25,5%
Energiesector	22,5%	12,7%

In managementteams in de sector stijgt het percentage vrouwen tot 41%. In onderzoeksteams worden bijna 2 op de 3 posities (62%) ingevuld door een vrouw.

Tewerkstelling in cijfers

Aantal jobs

+1,6%
sinds 2015

552 extra jobs
waaronder 235 jobs (43%)
in O&O

1 job

in de farmaceutische sector
creëert indirect

4,6 jobs

in andere sectoren

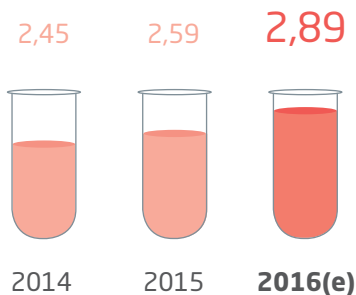

2

Innovatieve O&O-hub

O&O-investeringen in cijfers

in € Mia

De O&O-investeringen stijgen voor het

3de

opeenvolgende jaar

Recordinvesteringen in Onderzoek & Ontwikkeling

De farmaceutische sector blijft de meest innovatieve sector in België. Bij elkaar geteld hebben de O&O-afdelingen van de farmaceutische bedrijven in België in 2016 maar liefst **2,89 miljard** euro geïnvesteerd in onderzoek naar nieuwe innovatieve behandelingen voor patiënten. Dit is een stijging van **11,6%** vergeleken met het vorige jaar, en een nieuw recordbedrag.

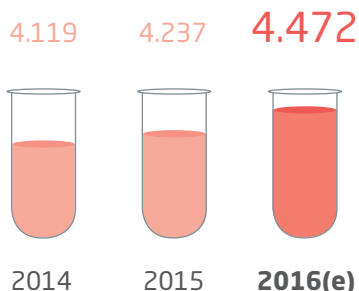
Wereldwijd staat België gekend als een aantrekkelijk land om onderzoek te doen, onder meer door de aanwezigheid van **toonaangevende universiteiten en onderzoekscentra, en een regelgevend kader dat onderzoek aanmoedigt.**

Groeiend aantal onderzoekers

De groeiende investeringen in O&O vertalen zich ook in bijkomende jobs voor hooggekwalificeerde onderzoekers. Bijna **4.500 tewerkgesteld** in de farmaceutische sector zijn actief bezig met onderzoek. Dit is een stijging met **5,5%** vergeleken met 2015. Het gaat om onderzoekers met diverse, maar complementaire opleidingen (geneeskunde, biologie, genetica, farmacologie, (bio) ingenieur studies...) die zich elke dag inzetten voor het onderzoek naar innovatieve geneesmiddelen.

O&O-tewerkstelling in cijfers

Aantal onderzoekers

+5,5%
onderzoekers
sinds 2015

+11,6%
O&O-investeringen
sinds 2015

3

Wereldwijd erkende exportkampioen

Groot aandeel in de totale exportcijfers

Het directe economische belang van de farmaceutische sector in België kan ook aangetoond worden door de indrukwekkende exportcijfers. **Meer dan 1/10de (11,3%)** van de totale Belgische export komt van de geneesmiddelenindustrie.

De sector exporteerde in 2016 voor **€ 40,7 miljard euro** aan geneesmiddelen en vaccins. Het exportrecord van 2015 (41,01 miljard euro) werd zo goed als geëvenaard.

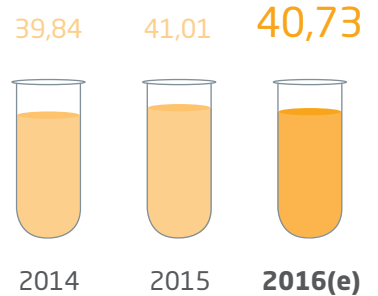
Toegangspoort tot Europa en zelfs verder

De Belgische farmasector kent indrukwekkende exportcijfers, onder meer dankzij haar unieke ligging in Europa, de vlotte toegang tot de buitenlandse markten en een uitstekende logistieke infrastructuur voor de distributie van geneesmiddelen en vaccins.

Bijna de helft van de export (47,6%) gaat naar landen **buiten de EU**. Ongeveer 1/5de (20,5%) van de geëxporteerde geneesmiddelen is bestemd voor de Noord-Amerikaanse markt, en 1/8ste (12,6%) gaat naar de Aziatische markt. De *knowhow* van de Belgische farmaceutische sector geniet duidelijk wereldwijde erkenning, ook buiten Europa.

Export geneesmiddelen
in cijfers

in € Mia

4

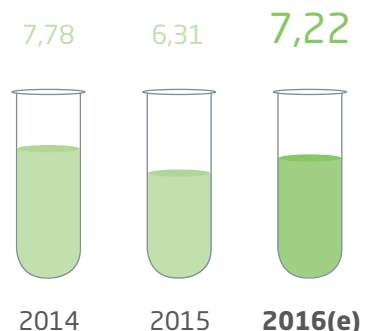
Belangrijk aandeel in positief saldo op Belgische handelsbalans

De farmaceutische industrie is een niet te onderschatten hoeksteen voor de Belgische economie. De sector realiseerde een positief handelssaldo van ruim **7,2 miljard euro** in 2016. Dit is een **stijging van bijna 1 miljard euro of 14,3%** met het jaar ervoor. De sector levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het positieve saldo op de Belgische handelsbalans (24,1 miljard euro) in 2016.

+14,3%
sinds 2015

Saldo van de handelsbalans
in cijfers

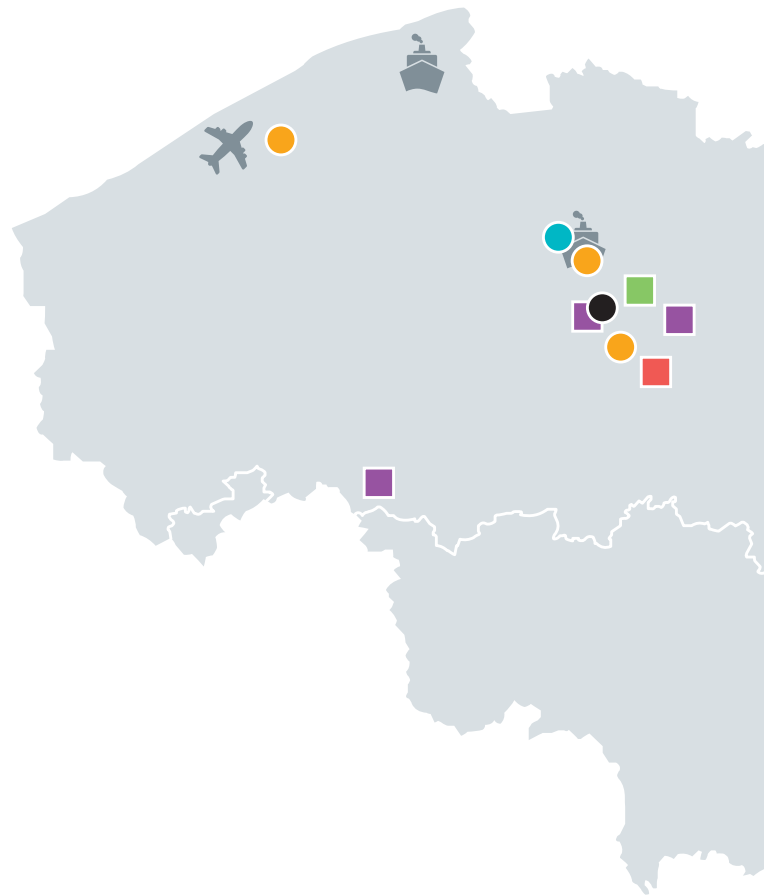
in € Mia

Het farmalandschap in België

pharma.be cijfers op basis van haar leden - maart 2017

- Hoofdkwartieren van farmabedrijven
- O&O-faciliteiten van farmabedrijven
- Productiesites van farmabedrijven
- Universiteiten of onderzoekscentra
- Bio-incubatoren
- Academische ziekenhuizen

Innovatieve farmaceutische bedrijven met state-of-the-art O&O- en productiesites

De Belgische farmaceutische sector telt een groot aantal O&O- en productiefaciliteiten. Hierdoor ontstaat er een positieve omgeving waar kleinere farmaceutische start-ups, universitaire spin-offs en kleine en middelgrote ondernemingen nauw kunnen samenwerken met grotere multinationals.

Sterk verankerd ecosysteem

Het Belgisch farmaceutische ecosysteem, gekenmerkt door haar diversiteit, schept een vruchtbaar en gunstig klimaat voor innovatie. Er is een grote wissel- en samenwerking tussen de farmaceutische bedrijven, universiteiten, onderzoekscentra en ziekenhuizen.

15

Hoofdkwartieren

14

O&O-faciliteiten

32

Productiesites

12

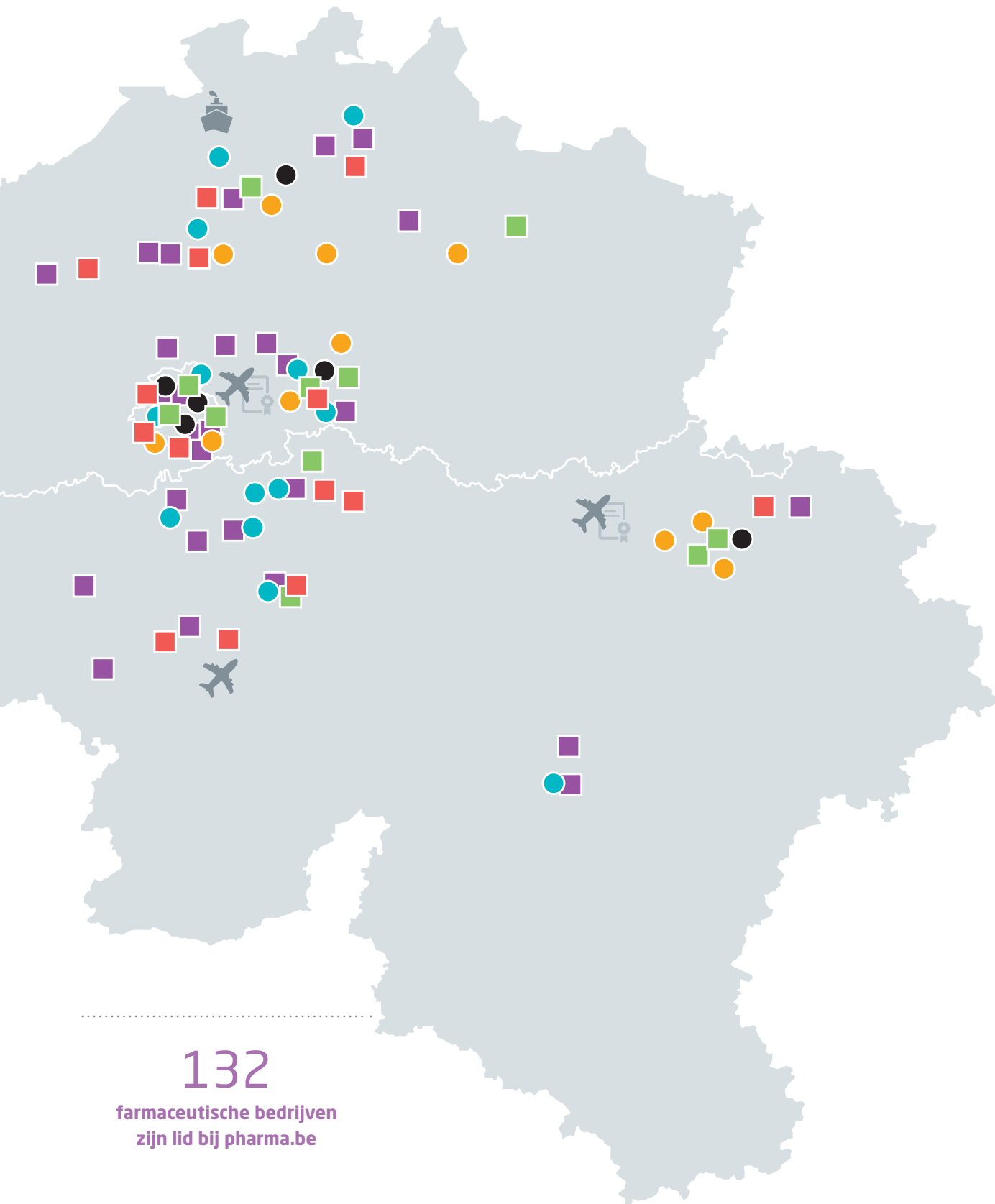
Universiteiten of onderzoekscentra

14

Bio-incubatoren

7

Academische ziekenhuizen

Catherine Rutten

“De farmasector heeft een bijzonder jaar achter de rug!”

Catherine Rutten, CEO van pharma.be:

“Uit de uitzonderlijke cijfers van 2016 blijkt dat de sector één van de belangrijke groeipolen van de Belgische economie is en blijft.

De grote wissel- en samenwerking met de universiteiten en onderzoekscentra draagt bij tot een stimulerende omgeving voor onderzoek en innovatie. Dit vertaalt zich ook in hoge investeringscijfers op het vlak van O&O.

Zowel multinationals als kleine en middelgrote farmaceutische bedrijven beschikken over een uitstekende infrastructuur en geschoolde arbeidskrachten. Dit faciliteert het onderzoeks- en ontwikkelingsproces, maar ook de productiefase en de export van innovatieve geneesmiddelen. Dankzij de inspanningen en het netwerk van logistieke partners geniet België bovendien een wereldwijde erkenning als het gaat om kwaliteitsvolle distributie van innovatieve geneesmiddelen en vaccins.

Het is van cruciaal belang dat beleidsmakers het aantrekkelijk klimaat van België voor investeringen in farmaceutisch onderzoek blijven aanmoedigen.”

Bronnen

1. Tewerkstelling

- Evolutie : statistieken ‘op maat’ RSZ; pharma.be berekeningen; 2016(e); gegevens op 30.09.2016
- Indirecte jobs : WifOR rapport 2017
- Opleidingsniveau : Statbel; Enquête arbeidskrachten
- Genderbalans in de sector :

[1] 2016 rapport van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

[2] pharma.be 2016 survey bij 63 bedrijven (of 71% van de totale werkgelegenheid in de sector)

2. Onderzoek & Ontwikkeling

- Uitgaven aan O&O : pharma.be schatting op basis van de cijfers van de pharma.be leden; 2016(e)
- Tewerkstelling in O&O : pharma.be schatting op basis van de cijfers van de pharma.be leden; 2016(e)

3. Export en handelsbalans

- Evolutie van de export : NBB-INR, statistieken van de internationale handel (SITC - afdeling 54) - Communautair concept; pharma.be berekeningen

- Evolutie van de handelsbalans : NBB-INR, statistieken van de internationale handel (SITC - afdeling 54) - Communautair concept; pharma.be berekeningen
- Distributie : pharma.be; Agentschap voor Buitenlandse Handel, Statistieken van de buitenlandse handel 01-09/2016

(e) = schatting